

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)	«Қуралай» балабақшасы				
Топ/сынып	Кіші топ				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	Балапан				
Балалардың жасы	2 жасар балалар				
Педагогтің аты-жөні	Дюсюрова Динара				
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	21.11- 25.11.2022 ж.				
Апта күндері	<i>Дүйсенбі</i>	<i>Сейсенбі</i>	<i>Сарсенбі</i>	<i>Бейсенбі</i>	<i>Жұма</i>
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлыш жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (сөйлеуді дамыту)				
Ата-аналармен	Эңгімелесу: "Саусақ жаттығулары және баланың сөйлеу тілін дамыту", "Баланың жағымды эмоцияларын				

әңгімелесу, кеңес беру	дамытудың маңызы", "Үйде ғажайып сәттерін ұйымдастыру жолдары".				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Еңбекке баулу" Мақсат-міндеттері. Ойын бұрыштарында тұрған ойыншықтардың бірімен ойнау туралы қалаудың айтуды, ойыншықты көрсетуді, атауды үйрету; ойыннан кейін өз орнына жинауға ынталандыру, мақтау.	"Еңбекке баулу" Мақсат-міндеттері. Табиғат бұрышындағы балықтарға жем беру үлгісін көрсету; балықтардың дене бөлшектеріне, қимылына, қоректенүіне көніл аудару; бақылағыштыққа тәрбиелеу.	"Еңбекке баулу" Мақсат-міндеттері. Үстел ойындары бұрышында сөренің шаңын сұрту және ойыннан кейін бөлшектерді орнына салудың үлгісін көрсету; ойыншықтармен ойнағанда тазалық сақтау қажеттілігі туралы түсіндіру.	"Еңбекке баулу" Мақсат-міндеттері. Жұыну бөлмесінде жұыну әдебінің үлгісін көрсету; қолдарын өздері сабындау, су ағымы астына қолды ұстаулатын қадағалау; қолды сүлгімен сұртуді көрсету; тазалықты сақтау қажеттілігі туралы түсіндіру.	"Еңбекке баулу" Мақсат-міндеттері. Табиғат бұрышындағы өсімдіктердің сарғайып қалған жапырақтарын үзіп алып тастау әрекетін және суару үлгісін көрсету.
	"Қарындаштарды (борларды, геометриялық пішіндерді) ыдыстарға түстеріне сай жина" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері.	"Сылдырмақ" тақпағын мәнерлеп оқу, қимыл жаттығуы. Мақсат-міндеттері. Балалардың ырғақты есту, дыбыстық тіл мәдениетін дамыту; көркемсөзді айтқызу	"Мозаика" үстел ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың көзбен қабылдау, еске сақтау, ойлау қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	"Мөлдір су" тақпағын мәнерлеп оқу, қимыл жаттығуы. (орыс тілінен аударма) Мақсат-міндеттері. Балаларды өзін-өзі күту, беті-қолды жуу	"Сиқырлы сандықшалар" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларға көлемі бес түрлі заттарды ажыратып, оларды бір үлкен

	<p>Балалардың түстерді қабылдау және ажырату сенсорлық қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.</p> <p>Құралдар: түрлі түсті қарындаштар (борлар, геометриялық пішіндер); заттардың әр түсі үштег кем емес.</p> <p>Шарты: заттарды бірыңғай түстер бойынша топтастыру.</p> <p>(сенсорика, танымдық дағдылар)</p>	<p>кезінде ойыншықпен қимылдау, қуанышқа бөлени қабілетін қалыптастыру.</p> <p>Педагог балаларға сылдырмақтарды таратып, еркін ойнауға мүмкіндік береді. Педагог жолдардың ырғағына сай сылдырмақ туралы тақпақты мәнерлеп оқып, балаларды бірге қосылуға тартады.</p> <p>Д. Ахметова "Тоқ-тоқ".</p> <p>Сылдырмақ соқпақ, Қолға алдық "тоқ-тақ".</p> <p>Жаңа жылды күттік, Тоқылдаттық "тук-тук".</p> <p>(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)</p>	<p>Шарты:</p> <p>геометриялық пішіндерден салынған, педагог көрсеткен қарапайым өрнек кілемшесін салу, мозаика өрнегін құрастыру.</p> <p>Құралдар: шаршы пішінді қатпа қағаздан жасалған кілемшелер, табақшаларда геометриялық пішіндердің жинақтамалары.</p> <p>Педагог баланың өрнекті құрастыру кезінде қандай пішіндерді салып жатқанын сұрастыра алады.</p> <p>(сенсорика, танымдық дағдылар)</p>	<p>әдебіне үйрету; педагогтің соңынан көркемсөзді қайталап, жағымды әсерге бөлениуге баулу.</p> <p>X. Ерғалиев, М. Әлімбаев "Мөлдір су".</p> <p>Мөлдір су, мөлдір су!</p> <p>Сен менің бетім жу.</p> <p>Отты көзім ойнасын, Екі бетім жайнасын.</p> <p>Күлкі кетпей ернімнен,</p> <p>Tісім тастан таймасын!</p> <p>(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)</p>	<p>сандықшаға жинауды үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, ойлау, көзбен мөлшерлеу қабілетін дамыту; жағымды әсер алуға мүмкіндік жасау.</p> <p>Шарты: көлемі бес түрлі сандықшаны бір-бірінің ішіне кезекпен салып жинау.</p> <p>Қандай тамаша!</p> <p>Алдымызда көп сандықша.</p> <p>Сандықшалар бірдей емес,</p> <p>Кішкентай, орташа, үлкен.</p> <p>Кішкентайды үлкеніне салайық,</p> <p>Барлығын үлкен сандыққа жасырайық.</p> <p>(сенсорика, сөйлеуді</p>
--	--	---	---	---	--

					дамыту)
Таңертеңгі жаттығу	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар</p> <p>1. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс. Бір-біріне қарау, қол ұстасып тұру. 1-1 қолды екі жаққа созу, "Табиғат тамаша!" деп айту. 1-2 қолды жоғары көтеру, аяқтың үшінә тұру. "Күн қандай әдемі!" деп айту, демді ішке тарту; қолды екі жаққа созу "Табиғат тамаша!" деп айту.</p> <p>Бастапқы қалыпқа келу (3 рет орындау).</p> <p>2. Бастапқы қалып: қолды алға созып, қашықтықта бір-біріне теріс қарап тұру, аяқ иық деңгейімен бірдей. 2-1 қолды жібермей ұстап, онға бұрылу "Күндей құлімдай!" деп айту. 2-2 солға бұрылып, "Күндей құлімдай!" деп айту.</p> <p>Бастапқы қалыпқа келу. (4 рет орындау). Бастапқы қалып: қолды алға созу, бір-біріне қарап тұру, аяқ иық деңгейімен бірдей.</p> <p>3-1 бірінші жұп қол ұстасып тұрып секіреді "Секіреміз доптай!" деп айту. 3-2 қол ұстасқан екінші жұп секіреді, "Секіреміз доптай!" деп айту.</p> <p>Бастапқы қалыпқа келу (4 рет орындау).</p> <p>(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)</p>				
Таңғы ас	<p>Тамақтану кезінде баланы көнілдендіру.</p> <p>Көркемсөз.</p> <p>Қасықтарымыз біздін, Таңқалдыра尔 барлығын!</p> <p>Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды.</p> <p>Міне, дәмді тағам! Міне, пайдалы ас!</p> <p>Қасық түк те қалдырмас!</p> <p>Балалардың беті-қолдарын жүғызу, таңғы асқа отырғызу.</p> <p>Мақсат-міндеттері: ас ішү мәдениетімен таныстыру; қасық, шанышқыны дұрыс қолдануды үйрету;</p>				

	тамақтанғанда сөйлемеуді әдетке айналдыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	<p>Балалардың жағымды көңіл күйлерін қалыптастыру. Ұйымдастырылған іс-әрекетіне жағымды эмоциялық ахуалда ауысу үшін бәсендегі дыбыста баяу ойналатын әуенжазбасын қосу.</p> <p>Біз ақылды бала, дарамыз, Өсеміз, алыптай боламыз. Үлкен саяхат жолында Досты қолдан ұстап барамыз.</p> <p>(сөйлеуді дамыту)</p>				
Білім беру үйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дене шынықтыру "Қасқыр мен қоян". Мақсат-міндеттері. Балаларды сап түзеп жүгіріп, биіктігі 50 см жіптің астынан еңбектеп өту іскерліктерін жетілдіру; жүгіру шапшаңдығын жетілдіре отырып, педагогтің нұсқауларына көңіл аударуды, жаттығуларды ептілікпен орындауға баулу.	Музыка "Ормандағы бауырсақ". Мақсат-міндеттері. Балаларды мюзикл музыкасын тыңдалап, кейіпкердің ерекшелігін түсінуге үйрету; мюзикл шығармасындағы кейіпкерлерді музыка сипатына сай ажыратып білу және қимылдарын қайталай білу қабілетін дамыту; жаңа музыка	Дене шынықтыру "Біз ептіміз". Мақсат-міндеттері. Балаларға сап түзеп жүгіріп, биіктігі 50 см жіптің астынан еңбектеп өту дағдыларын қайталату; ұйымдастырылған іс-әрекетті пысықтау; жүгіру шапшаңдығын бекіту.	Дене шынықтыру. "Секірейік, тоңбайық!" Мақсат-міндеттері. Балаларға бір орында тұрып екі аяқпен бірге секіруді үйрету; секіру дағдыларына машиқтандыру; бір орында тұрып секірудің техникасын жылдам менгеруді үйрету. Балаларды бір орында екі аяқпен бірге секіру жаттығуын ынтамен жасауға	Сурет салудан ойын-жаттығу "Бауырсақ қашты қояннан". Мақсат-міндеттері. Балаларды қылқаламды үш саусақпен ұстап, түгін бояуга малып, "Бауырсақ" ертегісінің кейіпкери қоянның жанына қылқаламның ұшымен бір нұктеден бастап, шенбер бойымен сызық жүргізіп, бастапқы

<p>"Қасқыр мен қояндар" қимылды ойны.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Педагогті мұқияттыңдауға, кеңістікті бағдарлауға, жүгіру кезінде ептілікті дамыту іскерліктерін жетілдіру.</p>	<p>жанрына қызығушылық сезімін білдіруге тәрбиелеу.</p> <p>"Бауырсақ" музикалық мюзикл.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Кейіпкердің дыбысын әндептіп шығаруды үйрету.</p>	<p>Мақсат-міндеттері. Қымылдарды ырғакты түрде орындау қабілетін дамыту, допты белгі бойынша беру, денені онға және солға бұру, қозгалмалы нысананаға лақтыру, лақтыру және жүгіру, шенберге салу дағдыларын бекіту.</p> <p>"Кенгурұ" қимыл ойны.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балаларға бір орында екі аяқты қосып секіруді, екі аяқпен секіріп жүгіруді үйрету.</p>	<p>құлшындыру; дene, аяқ бұлшық еттерін дамыту; орнында тұзу тұруды икемін дамыту; үйымдастырылған іс-әрекетке қызығушылықтарын арттыру.</p> <p>"Кенгурұ" қимыл ойны.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балаларға бір орында екі аяқты қосып секіруді, екі аяқпен секіріп жүгіруді үйрету.</p>	<p>нұктеге жеткізіп, дөңгелек бауырсақты салуды үйрету; қылқаламмен салынған "сызықты" бақылап отыруға дағдыландыру; сурет аяқталған соң қылқаламды тіреушеге тіреп қоюға жаттықтыру; мазмұнды сурет жөніндегі негізгі үғымдар қалыптастыру; баланың өзі салған кейіпкерін тұтас суреттің маңызды бөлігі ретінде қабылдай білуге баулу.</p> <p>"Бауырсақ кімнен қашты?" жаттығуы.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балаларға таныс ертеғі кейіпкерлерінің</p>
---	--	---	---	---

					суреттеріне қарап отырып, ертегі мазмұнынын есте жаңғыртуды үйрету.
Серуенге дайындық	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Серуен	Бұлттарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз) Мақсат-міндеттері. Балаларды көк аспандағы ақ бұлттарды бақылауға машиқтандыру; бұлттардың ақ мамықтай болғанына, әртүрлә бейнелерге үқсағанына көніл аудару. <i>Қ. Мырза Әли "Аспанда".</i> Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе	Топырақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз) Мақсат-міндеттері. Балаларға топырақтың дымқыл не құрғақ болғанын көрсету, құрғақ жермен жүруді үсыну. Педагог дымқыл топыраққа табанын басып, балаларға табанына балшықтың жабысқанын көрсетуі мүмкін.	Ағаштарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз) Мақсат-міндеттері. Балаларды ағаштардың құрылымына көніл аударту, ағаштың діңгегі біреу, ал бұтақтарының көп болғанын байқату; зейін, ойлау қабілеттерін дамыту.	Күнді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз) Мақсат-міндеттері. Балаларды күннің аспанда орналасуын және жарқырағанын байқап, жылу мен жарықты беруі туралы айтылғанда қолдарын жайып, жоғары созып, жағымды эмоцияларға бөленуге ынтыландыру; күн туралы алғашқы үғымдарды қалыптастыру.	Аспанды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз) Мақсат-міндеттері. Балаларға аспанның жоғарыда шатырға үқсан түрғанын, оның түсін атап айта білу, аспанның таза немесе бұлтты болғанын байқау қабілеттерін бекіту; зейінін, түйсігін дамыту. Тап-таза көгілдір алан, Бұл жердің шатыры - аспан. Аспан - күннің

болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды ағаштан түсіп қалған құрғақ бұтақтарды жинауға шақыру.	кірлейді. Абайландар! Құрғақ жермен жүреійік. - Балалар, топырақта індер болады. Інде нелер жысырынды?	Желге желпілдеп жайқалады. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды ағаштан түсіп қалған құрғақ бұтақтарды жинауға шақыру.	Педагог балаларға қимылдарды көрсетіп жатады, балалар оның соңынан қайталайды. Алтын күнге ұқсайық, Қолдарды кел созайық.	мекені, Жұлдыздар мекені. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды ағаштан түсіп қалған құрғақ бұтақтарды жинауға шақыру.
Мақсат-міндеттері. Балаларды ересектің үлгісіне еріп, қарапайым еңбек әрекеттерін жасауға машықтандыру; топтастырымен бірге әрекет етуге баулу; шыдамдылыққа тәрбиелеу.	балаларды құмның бетін ағаштан түсіп қалған ұсақ қоқыстардан тазалауға шақыру. Мақсат-міндеттері. Балаларды ересектің үлгісіне еріп, қарапайым еңбек әрекеттерін жасауға машықтандыру; топтастырымен бірге әрекет етуге баулу; шыдамдылыққа тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттері. Балаларды ересектің үлгісіне еріп, қарапайым еңбек әрекеттерін жасауға машықтандыру; топтастырымен бірге әрекет етуге баулу;	Қолдарымыз - шуақтар, Жайылады жан- жаққа. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды топтастырымен бірге әрекет етуге баулу;	Мақсат-міндеттері. Балаларды ересектің үлгісіне еріп, қарапайым еңбек әрекеттерін жасауға машықтандыру; топтастырымен бірге әрекет етуге баулу;
"Бұлттар ұқсан ұшайық" қимылды ойыны. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттері.	тазалық сақтау әдетін дамыту. "Мысық пен тышқандар" қимылды ойыны.	"Саппен жұру жаттығуы". (дene шынықтыру, сейлеуді дамыту) Мақсат-міндеттері. Балалардың сапта түзу бағытпен жүріп, екі аяқпен секіріп,	Мақсат-міндеттері. Балаларды ұшак көлігін елестетіп, қолдарын жан-жаққа жайып, түрлі	Мақсат-міндеттері. Балаларды ұшак көлігін елестетіп, қолдарын жан-жаққа жайып, түрлі

	<p>Балаларға бір бағыттан екінші көрсетілген бағытқа қарай жүгіруді үйрету.</p> <p>- Балалар, мен желмін, сендер бұлттарсыңдар.</p> <p>- Мен "Қатты жел соқты!" деген кезде, сендер мен көрсеткен жерге бұлттар үқсап "ұшасыңдар".</p> <p>"Аюдың орманында" қимылды жаттығу. (дене шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Балалардың бір-біріне қақтығысып қалмай, аяқтарды кең қалыпта ұстап, жүгіру дағдысын қалыптастыру.</p>	<p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Балаларды сигналмен қозғалу әдебіне үйрету; жан-жаққа шашылып жүгіру қабілеттін қалыптастыру; ептілікке, жылдамдылыққа шапшаңдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Педагог балаларға көрсеткен жерге бұлттар үқсап "ұшасыңдар".</p> <p>"Аюдың орманында" қимылды жаттығу. (дене шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Балалардың бір-біріне қақтығысып қалмай, аяқтарды кең қалыпта ұстап, жүгіру дағдысын қалыптастыру.</p>	<p>алға жылжу қабілеттерін жетілдіру, тепе-тендікті сақтау қабілеттерін дамыту, бүлшық еттерін шынықтыру.</p> <p>Педагог балаларды көркемсөзben арқылы қимылдарға ынталандырады.</p> <p>Алдымызда ұзынша "тышқандардың іні" орнын белгілеп қояды.</p> <p>- Балалар, сендер тышқандарсыңдар.</p> <p>Тышқандар інде тыныш отырады.</p> <p>Тышқандар аулаға шығып ойнайды.</p> <p>- Тышқандар жүгіріп ойнай ма?</p> <p>Көрсетейікші.</p> <p>Тамаша!</p> <p>- Балалар,</p>	<p>"Сары қүнге үқсап" қимылды жаттығу. (дене шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Балаларды айтылған сөздердің ырғағына сай қимылдауға, педагогтің көрсетуіне еліктеуге үйрету, жағымды эмоцияларға бөлену қабілеттерін қалыптастыру.</p> <p>Сары қүнге үқ-сап (қол белде, басты онға-солға бұру), Біз жүреміз "сап-сап" (шапалақтау).</p> <p>Бұлт келсе қап-тап (жұдрырықты кеуденің алдына айналдыру), Жаңбыр жауар "там-там" (алақанды саусақпен соғу).</p> <p>"Өз орныңды тап"</p>	<p>бағыттарға жүгіру және белгілі жерде тоқтай білу дағдыларын дамыту; зеректікке, шапшаңдыққа баулу. Педагог балаларға ұшақтың таңбалауыштарын таратады.</p> <p>- Балалар - біздің ұшақтар тұратын әуежай алаңы.</p> <p>Ұшақтар "у-у-у" деп дыбыстап, аспанға көтеріліп ұшады, ал содан кейін өз алаңына қайтады.</p> <p>- Мен "Ұшақтар, ұшыңдар!" дегенде сендер ұшақтарды жүргізіп, аспанда ұшып жүресіңдер.</p> <p>- "Ұшақтар, алаңға!" дегендеге менің жаныма</p>
--	---	---	--	--	--

	<p>тышқандар мысықтан қорқады. Мысық келгенде тышқандар індеріне қарай тұра қашады. Олар інге тығылып қалады. - Қанекей, балалар, орындарымызға барып отырайықшы. Педагог көркемсөзді қолданады. Тышқандар інге сыймайды, Тесіктерден сығалайды. Ешкім жоқ болса олар Аулаға шығып ойнайды. "Ирлендеген жолдармен" ойын жаттығуы. Мақсат-міндеттері. Асфальт бетіне салынған (жерде</p>	<p>сөздеріне сай қимылдай білу қабілетін қалыптастыру. Бір жоғары, бір төмен, Күні бойы тербелем. Әткеншек-ау, әткеншек, Айнала бер бізбенен.</p>	<p>қимылды ойыны. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларды сапға (түзу сыйық, жіп бойына) сигнал бойынша тізілуге, сигнал бойынша жан- жаққа шашырап жүгіруге дағдыландыру; зейінді болуға, шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу.</p>	<p>жиналасындар, жерге шоқайып отырасындар. Келістік пе? Бастайық! Қане, ұшақтар, ұшындар! Қолдарымызды жан- жаққа жаямыз, "у-у- у!" Біраздан кейін педагог балаларды алаңға шақырады, жүгірудегі қауіпсіздікті қадағалайды. Ойын екі рет жүргізіледі. "Көлшіктен өт" қимылды жаттығуы. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларды бір орынан ұзындыққа екі аяқпен алға секіре білу қабілетін</p>
--	--	---	---	---

	<p>жатқан арқан бойымен) ирелендеген сызықтардың бойымен жүрге жаттықтыру; арақашықты сақтауға баулу. Ай-ай-ай! Тышқандар-ай, Жақындап қалды мысық та, Шеңберден асындар, Қашындар! Д. Ахметова Педагог соңғы жолдарды айтқанда оийншық мысықты қолға ұстап тұрады. Балалардың бір- біріне соғылмауын қадағалау керек. Ойын екі рет ойнатылуы мүмкін.</p>			қалыптастыру; тепе- теңдік, ептілік, көзбен мөлшерлеу сезімдерін дамыту.
Серуенниен оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алуды, өз киімін өзі шешуді, өз қажеттері жайында айтуды үйрету. (дербес қимыл әрекеті)			

Тұсқі ас	<p>Тамақтану кезінде баланың көнілді болуын қадағалау.</p> <p>Көркемсөз.</p> <p>Қасықтарымыз біздін, Таңқалдырар барлығын!</p> <p>Қасықтарым сиқырлы, Тауысады тағамды.</p> <p>Міне, дәмді тағам! Міне, дәмді ас!</p> <p>Қасық түк те қалдырmas!</p> <p>Балалардың беті-қолдарын жұғызу, таңғы асқа отырғызу.</p> <p>Мақсат-міндеттері: ас ішү мәдениетімен таныстыру; қасық, шанышқыны дұрыс қолдануды үйрету;</p> <p>тамақтанғанда сөйлемеуді әдепке айналдыру.</p> <p>(мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз)</p>
Күндізгі үйқы	<p>Белгілі іс-әрекеттерді орындау арқылы (дәретханаға бару, жуыну, киімдерді бүктеу) үйқыға өз бетінше дайындалу дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Үйқыға дайындалу.</p> <p>Жастыққа басынды қояғой,</p> <p>Тәп-тәтті үйқыға батағой.</p>
Бірте-бірте тұрғызыу, сауықтыру шаралары	<p>"Күннің оянұы".</p> <p>"Күн осылай оянады". Бастапқы қалып: жүресінен отыру, қолды тәмен түсіру. (Баяу тұру, әр сөзге қолды алдыға, жоғарыға көтеру.)</p> <p>"Жоғары, жоғары, жоғары ". Бастапқы қалып: тігінен тұру, қолды екі жаққа жіберу. (Денені тәмен еңкейту, қол тізеде, бастапқы қалыпқа келу.)</p> <p>"Тұнгеге қараң күн батады". Бастапқы қалып: дәл солай. (Жүресінен отыру, қолды түсіру.)</p> <p>"Тәмен, тәмен, тәмен". Бастапқы қалып: жүресінен отыру, қолды түсіру (Басты тәмен, жоғары, тәмен еңкейту.)</p> <p>"Тамаша, тамаша!". Бастапқы қалып: тұру. (Қол шапалақтау.)</p> <p>"Күн кулімдеді". Бастапқы қалып: тұру, қол белде. (Денені онға-солға бұру.)</p>

	<p>"Күн астында тамаша өмір сүреміз". Бастапқы қалып: дәл солай. (Бір орында бір жакқа айналу, кейін екінші жаққа қайталау.)</p> <p>(2 рет қайталау) жолдармен жүру.</p> <p>"Денсаулық" (Бедерлі тақтай, уқалау жолақшалары, шөптер.)</p> <p>Мақсаты: алғашқы мәдени-гигиеналық дағдыларды орындауга жаттықтыру.</p> <p>"Мөлдір су".</p> <p>Сылдыр, сылдыр, сылдыр су,</p> <p>Мөлдір суға бетінді жу.</p> <p>Жуса таза болады,</p> <p>Беті-қолың, маңдайың.</p> <p>(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, дене шынықтыру)</p>										
Бесін ас	<p>Тамақты асықпай шайнап, шашпай-төкпей жеуге тәрбиелеу. Ұқыптылық дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Майлышты қолдануды үйрету. "Қонжық тамақтануды қалай үйренді?" ойын жағдаяты. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)</p>										
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қараша және тағы басқа әрекеттер)	<table border="1"> <tr> <td>Музықадан ойын-жаттығу "Бауырсақ" ертегісін сомдайық.</td><td>Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Бауырсақ" ертегісі". Мақсат-міндеттері.</td><td>Құрастырудан ойын-жаттығу "Ақтөс күшіктің үйшігі".</td><td>Қоршаған ортамен танысадан ойын-жаттығу "Ит пен күшік".</td><td>Саусақ жаттығуы. "Домалайды, домалайды".</td></tr> <tr> <td>Мақсат-міндеттері.</td><td>Балаларды «Бауырсақ» ертегісі желісін мұқияттыңдауға және ертегі мазмұны бойынша кейіпкерлер сөздерін қайталап айтуды үйрету;</td><td>Мақсат-міндеттері. Балаларды кірпіш пен призманың қасиеттерімен таныстыру; оқу қызметінде құрастыру</td><td>Мақсат-міндеттері. Балаларды ит пен күшіктің тіршілігімен таныстыру; олардың адам өмірінде алатын орны туралы жалпы мағлұмат беру; сурет</td><td>Мақсат-міндеттері. Балаларды сөздерді саусақ қимылдарымен қайталауға ынталандыру; қуанышқа бөлену қабілеттерін, түйсіктерін дамыту.</td></tr> </table>	Музықадан ойын-жаттығу "Бауырсақ" ертегісін сомдайық.	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Бауырсақ" ертегісі". Мақсат-міндеттері.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Ақтөс күшіктің үйшігі".	Қоршаған ортамен танысадан ойын-жаттығу "Ит пен күшік".	Саусақ жаттығуы. "Домалайды, домалайды".	Мақсат-міндеттері.	Балаларды «Бауырсақ» ертегісі желісін мұқияттыңдауға және ертегі мазмұны бойынша кейіпкерлер сөздерін қайталап айтуды үйрету;	Мақсат-міндеттері. Балаларды кірпіш пен призманың қасиеттерімен таныстыру; оқу қызметінде құрастыру	Мақсат-міндеттері. Балаларды ит пен күшіктің тіршілігімен таныстыру; олардың адам өмірінде алатын орны туралы жалпы мағлұмат беру; сурет	Мақсат-міндеттері. Балаларды сөздерді саусақ қимылдарымен қайталауға ынталандыру; қуанышқа бөлену қабілеттерін, түйсіктерін дамыту.
Музықадан ойын-жаттығу "Бауырсақ" ертегісін сомдайық.	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Бауырсақ" ертегісі". Мақсат-міндеттері.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Ақтөс күшіктің үйшігі".	Қоршаған ортамен танысадан ойын-жаттығу "Ит пен күшік".	Саусақ жаттығуы. "Домалайды, домалайды".							
Мақсат-міндеттері.	Балаларды «Бауырсақ» ертегісі желісін мұқияттыңдауға және ертегі мазмұны бойынша кейіпкерлер сөздерін қайталап айтуды үйрету;	Мақсат-міндеттері. Балаларды кірпіш пен призманың қасиеттерімен таныстыру; оқу қызметінде құрастыру	Мақсат-міндеттері. Балаларды ит пен күшіктің тіршілігімен таныстыру; олардың адам өмірінде алатын орны туралы жалпы мағлұмат беру; сурет	Мақсат-міндеттері. Балаларды сөздерді саусақ қимылдарымен қайталауға ынталандыру; қуанышқа бөлену қабілеттерін, түйсіктерін дамыту.							

	ажырата білу және қимылдарын қайталаі білу қабілетін жетілідіру. "Бауырсақ" музыкалық мюзикл. Мақсат-міндеттері. Кейіпкердің дыбысын әндептіп шығаруды үйрету.	кейіпкерлердің (аңдардың) қимыл- қозғалыстарын қайталаатып жаттықтыру. Балалардың тілін, байқағыштығын, қабылдауын, есте сақтауын дамыту. "Кейіпкер сөздерін жалғастыр" сөздік оыйны.	саусақпен сипау, үлгі бойынша қалыптарға орналастырумен таныстыру; кірпішті көлденен қойып, призманы кірпіштердің үстіне қою икемділіктерін қалыптастыру; педагогтің үлгісіне сай құрылыс	мазмұнында аталған кейіпкерлерді атап көрсетуге машықтандыру; сурет тақырыбын ортак қимыл- әрекеттер арқылы бір тұтас оқиға ретінде қабылдауды үйрету. "Не, қалай дыбыстайды?" оыйны.	Домалайды, домалайды, (жұдырықтарын айналдыру) Орнында тұрып қалмайды. (саусақпен бұлғау) Оң жақ қолмен ұстап ал, (оң жаққа бұрылып, шапалақтау) Сол жақ қолмен ұстап ал. (сол жаққа бұрылып, шапалақтау) Отырып ұстайсың ба? (шоқайып отыру, шапалақтау) Айналып ұстайсың ба? (тұру, айналу) Ұстаппайды (саусақты шошайту) Домалайды. (жұдырықтарын айналдыру) Д. Ахметова
	Көркемсөзді мәнерлеп оқы. "Әлди, әлди!" Мақсат-міндеттері. Балаларды педагогтің соңынан тақпақты мәнерлеп оқиға ынталандыру, жағымды эмоцияларға бөлениге ынталандыру. Құралдар: құыршақтар, кейіпкер	Ертеңі кейіпкерлерінің сөздерін есте жанағырту арқылы қайталаату. "Фажайып дорба" дидактикалық оыйны. Мақсат-міндеттері.	Балалардың кірпіш пен призманың қасиеттерін қабылдау қабілеттерін қалыптастыру; қолдың ұсақ моторикасын, зейіні мен танымын, байқағыштығын дамыту. Құрылыс нәтижесімен ойнату.	Мақсат-міндеттері. Жануарлардың суреттерін дауыстарымен сәйкестендіруді үйрету. "Алма" ертегісін әңгімелеп беру. Мақсат-міндеттері. Балаларды ертегімен қайта таныстыру, кейіпкерлердің әрекеттеріне	

	<p>оыйншықтар.</p> <p><i>C. Элімқұлов "Әлди, әлди!"</i></p> <p>Әлди, әлди, бөпешім, Ән сап берем, келе ғой.</p> <p>Жыламашы, көкешім, Жұбатқанға көне ғой.</p> <p>Ұйқың, келсе, бөлейін, Тербетейін есікке, Қаз-қаз басшы, көрейін, Барып келші есікке. (көркем әдебиет)</p>	<p>жаттықтыру,</p> <p>олардың жарылатыны</p> <p>жөнінде қолмен үстап, сипап көрү</p> <p>арқылы ұфымдарын қалыптастыру.</p> <p>Құралдар: дорба, дорбаға салынған әртүрлі оыйншықтар мен заттар.</p> <p>(сөйлеуді дамыту)</p>	<p>"Ойыншықтар үйшіктерге тығылып қалды".</p> <p>Мақсат-міндеттері. Күшікті үйге жасыруды үйрету.</p> <p>"Пішіндер" атты мультфильмін көрү.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балалардың пішіндер туралы ұфымдарының қалыптасына мүмкіндік жасау, қоршаған заттардың қасиеттерін байқауға қызықтыру.</p> <p>(сенсорика, танымдық дағдылар)</p>	<p>эмоционалды жауап беруге ынталандыру.</p> <p>Құралдар: ертегіні үстел (немесе саусақ) театры арқылы қойылымға қажет кейіпкерлердің кескіндері (саусақ ойыншықтары), тіреушелер, шымылдық.</p> <p>(көркем әдебиет)</p>	(сөйлеуді дамыту)
Балалармен жеке жұмыс	<p><i>C. Элімқұлов "Әлди, әлди!"</i></p> <p>Әлди, әлди, бөпешім, Ән сап берем, келе ғой.</p> <p>Жыламашы, көкешім,</p>	<p>"Шарлар".</p> <p>Мақсат-міндеттері. Ермексаздан көлемі үсақ кесектерді үзіп, шарларды илеу амалын игерту.</p>	<p>"Сары қүнге үқсап" қимыл жаттығуы.</p> <p>Сары қүнге үқ-сап, Біз жүреміз "сап-сап".</p> <p>Бұлт келсе қап-тап, Жаңбыр жауар "там-</p>	<p>X. Ерғалиев, М. Әлімбаев "Мәлдір су" (орыс тілінен аударма).</p> <p>Сен менің бетім жу. Отты көзім ойнасын,</p>	<p>"Сылдырмақ" тақпағын мәнерлеп оқу.</p> <p>Сылдырмақты соқпак, Қолға алдық "тоқ-</p>

	<p>Жұбатқанға көне ғой. (мұсіндеу)</p> <p>Ұйқың келсе, бөлейін, Тербетейін есікке, Қаз-қаз басшы, көрейін, Барып келші есікке. (сөйлеуді дамыту)</p>	<p>там". (сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)</p>	<p>Екі бетім жайнасын. Күлкі кетпей ернімнен, Тісім тастан таймасын! (көркем әдебиет)</p>	<p>тақ". Жаңа жылды құттік, Тоқылдаттық "тук- тук". Д. Ахметова (сөйлеуді дамыту)</p>
Серуенге дайындық	<p>"Киімді бұктеуді үйренеміз" ойын жаттығуы.</p> <p>Мақсат-міндеттері: киімді дұрыс бұктеу біліктегін қалыптастыру; балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын белгісі (суреті) бойынша табуды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)</p>			
Серуен	<p>Бұлттарды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз)</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балалардың көк аспандағы ақ бұлттарды бақылауға машиқтандыру;</p> <p>бұлттардың ақ мамықтай болғанына,</p>	<p>Топырақты бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз)</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балаларға топырақтың дымқыл не құрғақ болғанын көрсету, құрғақ жермен жүруді үсіну.</p> <p>Педагог дымқыл</p>	<p>Ағаштарды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз)</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балаларды ағаштардың құрылымына көніл аударуды, ағаштың діңгегі біреу, ал бұтақтарының көп болғанын байқату;</p>	<p>Күнді бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркемсөз)</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балаларға күннің аспанда орналасуын және жарқырағанын байқап, жылу мен жарықты беруі туралы айтылып жатқанда қолдарын жайып, жоғары</p>

	бейнелерге ұқсағанына көңіл аудару. <i>Қ. Мырза Әли</i> "Аспанда". Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды ағаштан түсіп қалған құрғақ бұтақтарды жинауға шақыру. Мақсат-міндеттері. Балаларды ересектің үлгісіне еріп, қарапайым еңбек әрекеттерін жасауға машықтандыру; топтастырымен бірге	топыраққа табанын басып, балаларға табанына балшықтың жабысқанын көрсетуі мүмкін. - Балалар, біз дымқыл жерді басып жүрсек, табанымыз кірлейді. Абайланадар! Құрғақ жермен жүрейік. - Балалар, топырақта індер болады. Інде нелер жысырынады? Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды ағаштан түсіп қалған ұсақ, құрғақ бұтақтарды қалған ұсақ қоқыстардан тазалауға шақыру. Мақсат-міндеттері. Балаларды ересектің үлгісіне еріп, үлгісіне еріп, қарапайым еңбек әрекеттерін жасауға	зейінін, ойлау қабілеттерін дамыту. Аулада өседі ағаштар, Бау-бақшада тұрады қатар-қатар. Созады көп бұтақтарын, Желге желпілдеп, жайқалып. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды ағаштан түсіп қалған ұсақ, құрғақ бұтақтарды қалған ұсақ қоқыстардан тазалауға шақыру.	созып, жағымды эмоцияларға бөленуге ынтыландыру; күн туралы алғашқы үғымдарды қалыптастасыру. Педагог балаларға қимылдарды көрсетіп жатады, балалар оның соңынан қайталайды. Алтын күнге ұқсайық, қолдарды кел созайық. Қолдарымыз - шuaқтар, Жайылады жан- жаққа. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды әрекеттерін машықтандыру; топтастырымен әрекет етуге баулу;	зейінін, түйсігін дамыту. Тап-таза көгілдір алан, Бұл жердің шатыры аспан. Аспан - күннің мекені, Жұлдыздар мекені. Еңбекке баулу тапсырмалары: балаларды ағаштан түсіп қалған құрғақ бұтақтарды жинауға шақыру. Мақсат-міндеттері. Балаларды ересектің үлгісіне еріп, қарапайым еңбек әрекеттерін жасауға машықтандыру; топтастырымен бірге әрекет етуге баулу;
--	--	--	---	---	--

	әрекет етуге баулу; шыдамдылықта тәрбиелеу. "Бұлттар үқсап үшайық" қимылды ойыны. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларға бір бағыттан екінші бағытқа қарай жүгіруді үйрету. - Балалар, мен желмін, сендер бұлттарсыңдар. - Мен "Қатты жел соқты!" деген кезде, сендер мен көрсеткен жерге бұлттар сияқты "үшасыңдар". "Аюдың орманында" қимылды жаттығу. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттері.	машиқтандыру; топтастырымен бірге әрекет етуге баулу; тазалық әдетін дамыту. "Мысық пен тышқандар" қимылды ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларды сигналмен қозғалу әдебіне үйрету; жан-жаққа шашылып жүгіру дағдысын қалыптастыру; қимыл ептілігін, жылдамдығын, шапшаңдығын дамыту, үйымшылдықта тәрбиелеу. Педагог балалар үшін "тышқандардың іні" орнын белгілеп қояды. - Балалар, сендер	"Саппен жүру жаттығу". (дene шынықтыру, сөйлеуді дамыту) Балалардың сапта түзу бағытпен жүріп, екі аяқпен секіріп, алға жылжу қабілеттерін жетілдіру, тепе-тендікті сақтау қабілеттерін дамыту, бұлшық еттерін шымыр ету. Педагог балаларға көркемсөзді оқы арқылы қимылдарға ынталандырады. Жайылып тұр жолақша. Топ-топ етіп басайық, Қадам басып барайық. Секіреміз оп-оп!	оныны. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларды үшақ көлігін елестетіп, қолдарын жан-жаққа жайып, түрлі бағыттарға жүгіру және белгілі жерде тоқтай білу дағдыларын дамыту; зеректікке, шапшаңдықта баулу. Педагог балаларға үшақтың таңбалауыштарын таратады. - Балалар - біздің үшақтар тұратын әуежай алаңы. Үшақтар "у-у-у" деп дыбыстап, аспанға көтеріліп үшады, ал содан соң өз алаңына қайтады. - Мен "Үшақтар,
--	---	--	--	--

	<p>Балалардың бір-біріне қақтығысып қалмай, аяқ арасын алшақ қойып жүгіру дағдысын қалыптастыру.</p>	<p>тышқандарсыңдар. Тышқандар інде тыныш отырады. Тышқандар аулаға шығып ойнайды.</p> <p>- Тышқандар қалай ойнады?</p> <p>Көрсетейікші.</p> <p>Тамаша!</p> <p>- Балалар, тышқандар мысықтан қорқады.</p> <p>Мысық келгенде тышқандар індеріне тұра қашады. Олар інге тығылып қалады.</p> <p>- Қанекей, балалар, орындарымызға барып отырайықшы.</p> <p>Педагог көркемсөзді қолданады.</p> <p>Тышқандар інге сыймайды,</p> <p>Тесіктерден сығалайды.</p> <p>Ешкім жоқ болса</p>	<p>Біз жүреміз топ бол.</p> <p>Д. Ахметова "Әткеншек"</p> <p>қимылды ойыны. (dene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Балаларды шеңберге тұрып, тақпақ сөздеріне сай қимылдай білу қабілетін қалыптастыру.</p> <p>Бір жоғары, бір тәмен,</p> <p>Күні бойы тербелем.</p> <p>Әткеншек-ау,</p> <p>Әткеншек,</p> <p>Айнала бер бізбенен.</p>	<p>Бұлт келсе қап-тап (жұдышықты кеуденің алдына айналдыру), Жаңбыр жауар "там-там" (алақанды саусақпен соғу).</p> <p>"Өз орныңды тап" қимылды ойыны. (dene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Балаларды (тұзу сызықтың не жіптің бойымен) сигнал бойынша сапқа тізілуге, жан-жаққа шашырап жүгіруге дағдыландыру;</p> <p>зейінді болуға, шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелу.</p>	<p>ұшыңдар!" дегенде сендер ұшақтарды жүргізіп, аспанға ұшып жүресіндер.</p> <p>- "Ұшақтар, алаңға!" дегенде менің жаныма жиналасыңдар, жерге шоқайып отырасыңдар.</p> <p>Келістік пе?</p> <p>Бастайық!</p> <p>- Қане, ұшақтар, ұшыңдар!</p> <p>Қолдарымызды жан-жаққа жаямыз, "у-у-у!"</p> <p>Біраздан кейін педагог балаларды аланға шақырады, жүгірудегі қауіпсіздікті қадағалайды.</p> <p>Ойын екі рет жүргізіледі.</p> <p>"Көлшіктен өт"</p>
--	--	--	--	---	--

	<p>олар Аулаға шығып ойнайды. "Ирелендеген жолдармен" ойын жаттығуы. Мақсат-міндеттері. Асфальт бетіне салынған (жерде жатқан арқан бойымен) ирелендеген сызықтардың бойымен жүрге жаттықтыру; арақашықты сақтауға баулу. Ай-ай-ай! Тышқандар-ай, Жақындаңап қалды мысық та, Шеңберден асындар, Қашындар! Д. Ахметова Педагог соңғы жолдарды айтқанда</p>		<p>қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларға бір орыннан ұзындыққа екі аяқпен секіруді үйрету; тепе-тендік, ептілік, көзбен мәлшерлеу сезімдерін дамыту.</p>
--	--	--	--

	<p>оыйншық мысықты қолға ұстап тұрады. Балалардың бір- біріне соғылып қалмауын қадағалайды. Ойын екі рет ойнатылуы мүмкін.</p>		
Серуеннен оралу	<p>Өз шкафын белгі бойынша тауып алуды, өз киімін өзі шешуді, өз қажеттері жайында айтуды үйрету. (дербес қимыл әрекеті)</p>		
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<p>Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (коммуникативті дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет) Қылған бөліктерді тұтас суретке жинау ойындары (2-4 бөлік). (сенсорика) Ұяшықтарға пішіндерді салу ойындары. Бауы байланатын ойыншықтармен ойындар. Мақсат-міндеттері: қолдың ұсақ моторикасын, ойлау, зейін қабілеттерін дамыту. Ойын "Пирамиданы құраймыз". Мақсат-міндеттері: қолдың ұсақ моторикасын, қабылдау, ойлау, сөйлеу тілін дамыту. Түрлі түсті шеңберлерден, Пирамида құраймын, Ең үстіңгі түсті алып, Қайта кілемге шашамын. Ән салу жаттығулары: ертегі кейіпкерлері туралы ән салуға шақыру. Сылдырмақпен ойын. (музыка) Өнер бұрышында ертегі кейіпкерлері суретін бояу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру. (шығармашылық дағдылар) Н. Элімқұловтың "Ойыншықтар" өлеңін драматизациялау.</p>		

	Мақсат-міндеттері: балалармен өлең жолдарын еске түсіру; өлеңнің бір шумағын есте сақтауға көмектесу; тәрбиешінің өлең оқығанда балалардың сөздерді (жарты дауыста) қайталауға талпыныстарын ынталандыру.
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Әңгімелесу: "Саусақ жаттығулары және баланың сөйлеу тілін дамыту", "Баланың жағымды эмоцияларын дамытудың маңызы", "Үйде ғажайып сәттерін ұйымдастыру жолдары".

Тексерген Оразалиева Г.Б.

